

AGENDA PENTRU UN TURISM EUROPEAN DURABIL ȘI COMPETITIV

Preparator univ.dr.d. **Florin FRANT**
Universitatea "Eftimie Murgu" Reșița
Facultatea de Științe Economice și Administrative

AGENDA FOR A SUSTAINABLE AND COMPETITIVE EUROPEAN TOURISM

Teaching Assistant **Florin FRANT**
"Eftimie Murgu" University Resita
Faculty of Economics and Administration

Rezumat

Turismul reprezintă într-adevăr una dintre activitățile economice cu cel mai semnificativ potențial pentru a genera creștere și locuri de muncă în UE. În accepțiune restrânsă, turismul contribuie în prezent cu aproximativ 4% la BIP-ul UE, variind între 2% într-o serie de noi state membre și 12% în Malta. Contribuția indirectă a turismului la PIB este mult mai mare, acesta generând indirect mai mult de 10% din PIB-ul UE și asigurând aproximativ 12% din locurile de muncă.

Cuvinte cheie: competitiv, durabil, potential, turism.

Clasificare JEL:O20, Q01

1. INTRODUCERE

Turismul are o importanță deosebită în ceea ce privește oferta de locuri de muncă destinate tinerilor, care sunt de două ori mai numeroși în sectorul turismului decât în restul economiei. În ultimii ani, creșterea ocupării forței de muncă în sectorul turismului a fost mult mai mare decât în restul economiei, turismul aducându-și în mod semnificativ contribuția la obiectivul de la Lisabona de a crea locuri de muncă mai numeroase și mai bune. Importanța turismului în cadrul economiei comunitare ar trebui să continue să crească, așteptându-se în următorii ani o creștere anuală a cererii în materie de turism de peste 3%.

A găsi echilibrul adecvat între dezvoltarea autonomă a destinațiilor și protejarea mediului în care se găsesc acestea, pe de o parte, și dezvoltarea unei activități economice competitive, pe de altă parte, poate constitui o provocare. Cu toate acestea, activitatea Grupului pentru un turism durabil a confirmat faptul că turismul poate, mai mult decât oricare altă activitate economică, dezvolta sinergii în strânsă interacțiune cu mediul și societatea. Aceasta este cu puțință datorită faptului că dezvoltarea destinațiilor turistice este strâns legată de mediul natural al acestora, de caracteristicile culturale, interacțiunea socială, securitatea și bunăstarea populațiilor locale. Aceste caracteristici fac din turism motorul principal al conservării și dezvoltării destinațiilor - în mod direct, prin sensibilizarea cu privire la acestea și prin ajutorul pentru venit și, în mod indirect, prin oferirea unei justificări economice pentru furnizarea de sprijin din alte surse.

Tendențele globale și prioritățile se schimbă: mai

Abstract

Tourism is indeed one of the economic activities with most significant potential to generate future growth and employment in the EU. In its narrow definition, tourism currently contributes some 4% to EU GDP, varying from about 2% in several new Member States and 12% in Malta. Its indirect contribution to GDP creation is much higher - tourism indirectly generates more than 10% of EU GDP and provides about 12% of all jobs.

Key words: competitive, potential, sustainable, tourism.

JEL classification: O20, Q01

1. INTRODUCTION

Tourism is particularly important when it comes to offering job opportunities to young people, who represent twice as much of the labor force in tourism than in the rest of the economy. Employment growth in the tourism sector has been significantly higher than in the rest of the economy in recent years, making the sector a significant contributor to the Lisbon objective to create more and better jobs. The importance of tourism in the EU economy is likely to continue to increase in the coming years with the expected annual growth of tourism demand slightly above 3% in the coming years.

Finding the right balance between an autonomous development of the destinations and the protection of their environment on the one side and the development of a competitive economic activity on the other side may be challenging. The work of the Tourism Sustainability Group however confirmed that more than any other economic activity tourism can develop synergies in close interaction with environment and society. That is because the development of tourist destinations is closely linked to their natural environment, cultural distinctiveness, social interaction, security and wellbeing of local populations. These characteristics make tourism the driving force for the conservation and development of the destinations - directly through raising awareness and income support to them, and indirectly by providing an economic justification for the provision of such support by others.

Global trends and priorities change - more than ever the overarching challenge for the tourism sector is

mult ca oricând, marea provocare pentru sectorul turismului este de a fi în continuare competitiv, dar și durabil, recunoscând faptul că, pe termen lung, competitivitatea depinde de durabilitate. În mod special, schimbările climatice constituie în prezent un aspect fundamental care impune, de asemenea, industriei turismului să își reducă contribuția la emisiile de gaze cu efect de seră, iar destinațiilor să se adapteze la cerere și la tipurile de turism pe care le oferă.

Pe viitor, turismul european se va axa pe calitatea experienței turiștilor – aceștia vor realiza că destinațiile care acordă o atenție sporită mediului, angajaților și comunităților locale sunt cele care, foarte probabil, vor manifesta mai multă grijă pentru turiști. Integrând aspectele privind durabilitatea în cadrul activității lor, părțile interesate din domeniul turismului vor proteja avantajele concurențiale care fac din Europa cea mai atractivă destinație turistică din lume – vor proteja diversitatea sa intrinsecă, precum și varietatea peisajelor și a culturilor. De asemenea, abordând preocupările privind dezvoltarea durabilă într-o manieră responsabilă din punct de vedere social, industria turismului va putea oferi produse și servicii inovatoare, de o calitate și valoare sporită.

„Agenda pentru un turism european durabil și competitiv” expusă în prezenta lucrare reprezintă îndeplinirea unui angajament pe termen lung al Comisiei Europene, angajament sprijinit în continuare de către celelalte instituții europene. Aceasta se bazează pe raportul Grupului pentru un turism durabil și pe rezultatele consultării publice ulterioare. Agenda reprezintă o nouă contribuție la punerea în aplicare a Strategiei de la Lisabona revizuite pentru creștere și locuri de muncă și a Strategiei revizuite de dezvoltare durabilă.

2. AGENDA PENTRU UN TURISM EUROPEAN DURABIL ȘI COMPETITIV

Pentru a stabili un echilibru adecvat între bunăstarea turiștilor, nevoile mediului natural și ale mediului cultural, precum și dezvoltarea și competitivitatea destinațiilor și a întreprinderilor, este necesară o abordare politică integrată și globală, în cadrul căreia toate părțile interesate să împărtășească aceleași obiective.

2.1. Obiective privind durabilitatea turismului european și provocări care urmează a fi abordate

Cadrul comunitar existent pentru dezvoltarea politicilor economice, sociale și de mediu, bazat pe Parteneriatul pentru creștere și locuri de muncă, precum și pe Strategia de dezvoltare durabilă, constituie contextul adecvat pentru realizarea obiectivelor prezentei „agende”: prosperitate economică, egalitate și coeziune socială, protecție a mediului natural și a culturii.

Aceste obiective ar trebui, de asemenea, să ghideze părțile interesate din cadrul turismului european în politicile și acțiunile lor care influențează impactul turismului emitor european și în sprijinirea turismului ca instrument al

to remain competitive while also embracing sustainability recognising that, in the long term, competitiveness depends on sustainability. In particular, climate change is now seen as a fundamental issue also requiring the tourism industry to reduce its contribution to greenhouse gas emissions and the destinations to adapt to changes in the pattern of demand and in the types of tourism they offer.

The future of European tourism relies on the quality of the tourist experience – tourists will recognize that places that care for the environment, their employees and local communities are also more likely to care for them. By integrating sustainability concerns into their activities, tourism stakeholders will thus protect the competitive advantages that make Europe the most attractive tourist destination in the world – its intrinsic diversity, its variety of landscapes and cultures. In addition, addressing sustainability concerns in a socially responsible manner will help the tourism industry to invent its products and services and increase their quality and value.

The “*Agenda for a sustainable and competitive European tourism*” presented in this Communication therefore fulfils a long-term commitment taken by the European Commission and further supported by the other European institutions. It builds on the Tourism Sustainability Group report and on the results of the ensuing public consultation exercise. The agenda represents a further contribution to the implementation of the renewed Lisbon Strategy for Growth and Jobs and of the renewed Sustainable Development Strategy.

2. THE AGENDA FOR A SUSTAINABLE AND COMPETITIVE EUROPEAN TOURISM

Creating the right balance between the welfare of tourists, the needs of the natural and cultural environment and the development and competitiveness of destinations and businesses requires an integrated and holistic policy approach where all stakeholders share the same objectives.

2.1. The objectives for the sustainability of European tourism and the challenges to be tackled

The existing EU framework for the development of economic, social and environmental policies based on the Partnership for Growth and Jobs and on the Sustainable Development Strategy provides an adequate background for achieving the objectives of this “agenda”: deliver economic prosperity, social equity and cohesion and environmental and cultural protection.

These objectives should also guide European tourism stakeholders in their policies and actions affecting the impact of outbound tourism from Europe and in supporting tourism as a tool for the sustainable

dezvoltării durabile în țările gazdă.

În vederea atingerii acestor obiective, trebuie abordate o serie de provocări specifice sectorului turismului. Acestea includ în principal conservarea și gestionarea durabilă a resurselor naturale și culturale, reducerea la minimum a utilizării resurselor și a poluării în cadrul destinațiilor turistice, inclusiv producerea de deșeuri, gestionarea schimbării în interesul bunăstării comunității, reducerea caracterului sezonier al cererii, studierea impactului asupra mediului pe care îl are transportul local implicat în turism, crearea unui turism accesibil tuturor fără discriminare și îmbunătățirea calității locurilor de muncă din sectorul turismului, abordând, de asemenea, în cadrul politicii Comisiei privind migrația, problema angajării unor resortisanți din țări terțe a căror ședere este ilegală. Garantarea siguranței și securității turiștilor și a comunităților locale din zonele turistice reprezintă o altă provocare și, de asemenea, o condiție esențială pentru dezvoltarea cu succes a turismului.

Aceste priorități pot varia în spațiu sau în timp. Prioritatea care li se va acorda, modalitatea în care vor fi abordate, precum și șansele pe care le pot oferi variază de la caz la caz. Părțile interesate trebuie să continue să anticipeze și să monitorizeze schimbările.

Politicile și acțiunile trebuie să țină seama de modul în care cererea și oferta vor fi afectate de provocările în materie de mediu - cum ar fi schimbările climatice și deficitul de apă -, de dezvoltările tehnologice sau de alte aspecte politice, economice și sociale de actualitate. Prin urmare, ansamblul provocărilor va fi actualizat în mod periodic, în colaborare cu toate părțile interesate.

2.2 Cadru de acțiune

Îndeplinirea obiectivelor prezentei agende și abordarea provocărilor menționate anterior vor necesita o acțiune coerentă care poate fi sprijinită de politici publice adecvate: gestionarea durabilă a destinațiilor, integrarea preocupărilor în materie de durabilitate în cadrul mediului de afaceri și sensibilizarea turiștilor cu privire la durabilitate.

Gestionarea durabilă a destinațiilor este esențială pentru dezvoltarea turismului, în special prin planificarea utilizării eficiente a spațiului și a terenului, precum și prin controlul dezvoltării și prin deciziile de a investi în infrastructură și servicii.

Garantând faptul că noua dezvoltare a turismului este, ca scară și tip, adecvată nevoilor comunității locale și mediului natural, gestionarea durabilă poate consolida pe termen lung performanțele economice și poziția concurențială a unei destinații. Aceasta necesită un cadru de sprijin care să implice toate părțile interesate de la nivel regional și local, precum și o structură eficientă care să faciliteze parteneriatul și conducerea eficace.

O cerință de bază pentru întreprinderi este de a rămâne competitive. Acțiunile întreprinse în acest scop ar trebui considerate ca parte a procesului de creare a unui

development of the host countries.

When pursuing these objectives, a number of challenges proper to the tourism sector will have to be addressed. These mainly include sustainable conservation and management of natural and cultural resources, minimizing resource use and pollution at tourism destinations including the production of waste, managing change in the interests of the well being of the community, reducing the seasonality of demand, addressing the environmental impact of transport linked to tourism, making tourism experiences available to all without discrimination, and improving the quality of tourism jobs – also by addressing the issue of employment of illegally staying third country nationals in the framework of the Commission migration policy. Ensuring that tourists as well as the local communities where tourism services are offered are safe and secure is a further challenge and also a basic condition for a successful development of tourism.

These priorities may vary in space or in time. The priority that will be given to them, the way they will be tackled and the arising opportunities that can be seized may vary from place to place. Stakeholders must continue anticipating and keeping abreast of changes.

Policies and actions need to take into account how demand and supply will be affected by environmental challenges – such as climate change and water scarcity –, technology developments or other topical political, economic and social issues. Therefore, a regular update of the set of challenges will be done with the collaboration of all stakeholders.

2.2. A framework for action

Achieving the objectives of this agenda and tackling the above mentioned challenges will require a coherent action which can be supported by appropriate public policies: sustainable management of destinations, integration of sustainability concerns by businesses and sustainability awareness by tourists.

Sustainable destination management is critical for tourism development, especially through effective spatial and land use planning and development control and through investment decisions on infrastructure and services.

In ensuring that new tourism development is of a scale and type in keeping with the needs of the local community and environment, a sustainable management can reinforce the economic performance and competitive positioning of a destination in the long-term. It requires a supportive framework with the involvement of all regional and local stakeholders and an efficient structure within which partnership and effective leadership are facilitated.

A primary requirement of businesses is to remain competitive. Actions taken in support of this should be seen as part of the process of delivering sustainability

caracter durabil, ceea ce reprezintă unul dintre cele mai importante avantaje concurențiale. Prin urmare, pentru a-și asigura competitivitatea, viabilitatea și prosperitatea pe termen lung, întreprinderile ar trebui să pună mai mult accent pe integrarea deplină a preocupărilor privind durabilitatea în cadrul procesului decizional și în cadrul practicilor și instrumentelor de gestiune ale acestora. Un rol important în acest proces îl au serviciile și asociațiile de sprijinire a întreprinderilor.

În cele din urmă, pentru a înregistra un progres vizibil, cererea, atât din partea pieței activităților recreative, cât și a întreprinderilor, ar trebui să trimită semnale mai puternice și mai coerente. Este necesară sensibilizarea turiștilor pentru a-și putea dezvolta și consolida capacitatea de a face alegeri în favoarea dezvoltării durabile. Sensibilizarea cu privire la durabilitate și etică poate facilita apariția unor atitudini și practici individuale responsabile din partea turiștilor. Înțelegerea crescândă a consumatorilor în ceea ce privește durabilitatea ar putea influența întreprinderile să manifeste interes în această direcție și să acționeze în consecință.

2.3. Principii de urmat pentru realizarea unui turism competitiv și durabil

Pentru a atinge obiectivul unui turism competitiv și durabil, Comisia invită toți actorii să respecte următoarele principii:

❖ **O abordare globală și integrată** - În planificarea și dezvoltarea turismului, ar trebui să se țină seama de totalitatea impacturilor pe care acesta le are. De asemenea, turismul trebuie să fie bine echilibrat și integrat în cadrul activităților care au un impact asupra societății și mediului.

❖ **Planificarea pe termen lung** - Dezvoltarea durabilă se referă la protejarea nevoilor generațiilor viitoare, precum și ale prezentei generații. Planificarea pe termen lung necesită abilitatea de a susține acțiuni de-a lungul timpului.

❖ **Găsirea unui ritm adecvat pentru dezvoltare** - Nivelul, ritmul și forma dezvoltării ar trebui să reflecte și să respecte caracterul, resursele și nevoile comunităților gazdă și ale destinațiilor.

❖ **Implicarea tuturor părților interesate** - O abordare durabilă necesită participarea amplă și angajată în procesul de luare a deciziilor și de punere în aplicare din partea tuturor părților vizate de rezultate.

❖ **Utilizarea celor mai bune cunoștințe disponibile** - Politicile și acțiunile ar trebui să fie elaborate pe baza celor mai bune și recente cunoștințe disponibile. În întreaga Europă, ar trebui împărtășite informațiile privind tendințele și efectele turismului, precum și competențele și experiențele.

❖ **Reducerea și gestionarea riscurilor** (principiul precauției) - În cazul în care există incertitudini cu privire la rezultate, ar trebui realizată o evaluare completă și luate măsuri de prevenire pentru a evita producerea de efecte

which is set to represent one of the most important competitive advantages. In order to ensure their long term competitiveness, viability and prosperity, businesses should therefore better than before integrate sustainability concerns fully into their decision making and management practices and tools. In this process, business support services and associations have a major role to play.

Finally, in order to achieve a tangible progress, the demand side of both the leisure and the business market should show stronger and more consistent signals. Tourists need to be addressed in order to develop and strengthen their critical capacity to make choices in favor of sustainable development. Sustainability awareness and ethics can facilitate the creation of responsible individual attitudes and practices of tourists. The growing understanding of sustainability of consumers might vice versa influence businesses to demonstrate this concern and act accordingly.

2.3. Principles for achieving a competitive and sustainable tourism

To achieve a competitive and sustainable tourism the Commission invites all actors to respect the following principles:

❖ **Take a holistic and integrated approach** - All the various impacts of tourism should be taken into account in its planning and development. Furthermore, tourism should be well balanced and integrated with a whole range of activities that affect society and the environment.

❖ **Plan for the long term** - Sustainable development is about taking care of the needs of future generations as well as our own. Long term planning requires the ability to sustain actions over time.

❖ **Achieve an appropriate pace and rhythm of development** - The level, pace and shape of development should reflect and respect the character, resources and needs of host communities and destinations.

❖ **Involve all stakeholders** - A sustainable approach requires widespread and committed participation in decision making and practical implementation by all those implicated in the outcome.

❖ **Use best available knowledge** - Policies and actions should be informed by the latest and best knowledge available. Information on tourism trends and impacts, and skills and experience, should be shared across Europe.

❖ **Minimize and manage risk** (the precautionary principle) - Where there is uncertainty about outcomes, there should be full evaluation and preventative action should be taken to avoid damage to the environment or society.

dăunătoare asupra mediului sau a societății.

❖ **Repercutarea efectelor asupra costurilor** (utilizatorul și poluatorul plătesc) - Prețurile ar trebui să reflecte costurile reale pentru societate generate de activitățile de consum și de producție. Această măsură nu vizează numai poluarea, ci și utilizarea de echipamente care generează costuri semnificative de gestiune.

❖ **Stabilirea și respectarea limitelor, acolo unde este cazul** - Ar trebui recunoscută capacitatea limită a anumitor situri și regiuni, iar acolo unde este cazul, ar trebui să existe voința și capacitatea de a limita dezvoltarea turismului și numărul turiștilor.

❖ **Realizarea unei monitorizări continue** - Durabilitatea presupune înțelegerea efectelor și vigilența cu privire la acestea, pentru a putea aduce schimbările și îmbunătățirile necesare.

3. PROGRESE COMUNE

Mai multe părți interesate au recunoscut deja importanța durabilității și depun eforturi pentru a-și îmbunătăți prestarea. În ciuda acestor eforturi, este necesar a se realiza progrese în continuare. Pentru a obține rezultate mai semnificative, inițiativele existente și cele viitoare ar trebui să conlucreze în mod mai vizibil și sinergic.

Prezenta „Agendă” urmărește consolidarea unui astfel de proces voluntar și continuu. Acesta ar trebui încurajat de către toate părțile interesate din domeniul turismului din Europa: diferitele niveluri ale administrației – autorități locale, organizații de gestionare a destinațiilor, regiuni, state membre – precum și Comisia Europeană, întreprinderile, turiștii și orice alt organism²⁰ pot stimula, sprijini și influența turismul.

Domeniul turismului implică o multitudine de părți interesate din sectorul privat și din cel public ale căror competențe sunt descentralizate. Prin urmare, este foarte importantă respectarea principiului subsidiarității și folosirea unei abordări verticale, de la bază spre vârf, care să implice acele părți interesate care au competența și puterea de a acționa și care contribuie în mod voluntar la punerea în aplicare a Agendei.

Acesta este motivul pentru care se va pune accentul pe acțiunea comună la nivelul destinațiilor, desfășurată însă în cadrul unor politici și acțiuni naționale și comunitare de sprijinire.

3.1. Rolul părților interesate

Grupul pentru un turism durabil a creat un cadru de acțiune atribuind responsabilități vaste și atribuții specifice unor diferite grupuri de părți interesate de punerea în aplicare a agendei în ceea ce privește cele trei elemente esențiale menționate anterior – destinații durabile, întreprinderi durabile și turiști responsabili – și provocările identificate.

Părțile interesate din sectorul turismului sunt

❖ **Reflect impacts in costs** (user and polluter pays) - Prices should reflect the real costs to society of consumption and production activities. This has implications not simply for pollution but for charging for the use of facilities that have significant management costs attached to them.

❖ **Set and respect limits, where appropriate** - The carrying capacity of individual sites and wider areas should be recognized, with a readiness and ability to limit, where and when appropriate, the amount of tourism development and volume of tourist flows.

❖ **Undertake continuous monitoring** - Sustainability is all about understanding impacts and being alert to them all the time, so that the necessary changes and improvements can be made.

3. MOVING FORWARD TOGETHER

Several stakeholders have already recognized the importance of the sustainability challenge and are working to improve their performance. Despite these efforts, more progress is needed. In order to achieve more significant results, existing – and future – initiatives should unite their efforts and act together, in a more visible and synergic way.

This “Agenda” aims at strengthening such a voluntary and continuous process. It should be promoted by all tourism stakeholders in Europe: the different levels of government – local authorities, destination management organizations, regions, Member States – and the European Commission itself, businesses, tourists and all other bodies that can stimulate, support and influence tourism.

The tourism sector involves many different private and public stakeholders with decentralized competencies. It is therefore of major importance to respect the principle of subsidiary and to work with a bottom-up approach, involving those stakeholders who have the competence and power to act and who are voluntarily contributing to the implementation of the Agenda.

That is why the focus will be placed on joint action at the destination level but within the context of supportive national and European policies and actions.

3.1. The role of stakeholders

The Tourism Sustainability Group created a framework for action assigning broad responsibilities and specific roles for the different groups of stakeholders in implementing the agenda vis-à-vis the three above-mentioned key elements – sustainable destinations, sustainable businesses, and responsible tourists – and the identified challenges.

Tourism stakeholders are called to accept these

solicitare să accepte responsabilitățile respective și sunt invitate să profite de posibilitățile pe care le oferă durabilitatea în calitate de potențial motor pentru inovare și creștere. Părțile interesate ar trebui să-și împărtășească cunoștințele comunicând rezultatele pozitive și negative obținute, în vederea consolidării legăturii dintre obținerea și difuzarea cunoștințelor și punerea în aplicare a practicilor durabile și competitive. În acest scop, părțile interesate ar trebui să stabilească o cooperare structurată și periodică la nivelurile la care activează cel mai mult – fie la nivelul destinațiilor, fie la nivel regional, național, european sau internațional – și să discute cu privire la durabilitate în cadrul acestor structuri de cooperare. Un exemplu al acestui tip de cooperare îl reprezintă dialogul social dintre angajatori și angajați și organizațiile care îi reprezintă.

Întreprinderile mici și microîntreprinderile joacă un rol fundamental în turismul european, însă riscă, datorită dimensiunii lor, să fie mai puțin pregătite să integreze aspecte privind dezvoltarea durabilă și să le lanseze pe piață ca parte integrantă a activității lor. Prin urmare, se solicită intermediarilor relevanți să transmită mesajele esențiale ale prezentei Agende către întreprinderile mici și microîntreprinderi și să faciliteze contribuția acestora la punerea în aplicare a Agendei.

3.2. Rolul Comisiei Europene

Comisia își recunoaște responsabilitatea de a acționa și va pune în aplicare inițiative la scară europeană în cadrul unei abordări progresive, prin furnizarea unei valori adăugate la nivel european către părțile interesate din sectorul turismului, în același timp respectând pe deplin repartitia competențelor, astfel cum este prevăzută în Tratat. Prezenta Agendă va orienta activitățile viitoare ale Comisiei în domeniul turismului și în toate celelalte domenii de acțiune care au impact asupra turismului și caracterului său durabil. În acest scop, Comisia se bazează pe Grupul pentru un turism durabil.

3.2.1. Mobilizarea actorilor pentru a obține și împărtăși cunoștințe

Comisia Europeană are ca obiectiv îmbunătățirea vizibilității și a recunoașterii bunelor practici de către cetățenii europeni și societate, precum și stimularea cunoașterii și înțelegerii practicilor care asociază în mod sinergic durabilitatea și competitivitatea.

Comisia organizează deja conferințe și întreprinde studii de cercetare pentru a spori gradul de conștientizare cu privire la anumite provocări, cum ar fi facilitarea deplasării tinerilor, a persoanelor în vârstă și a celor cu nevoi speciale prin intermediul unor inițiative cu caracter social și accesibile din domeniul turismului, precum și cu privire la metodele de lucru care ar putea fi aplicate la nivel local și regional (de exemplu, un studiu privind impactul marilor evenimente culturale și sportive asupra IMM-urilor axate pe turism). În special, manualul privind spațiul de

respective responsibilities and are invited to embrace the opportunities that the sustainability challenge offers as a potential engine for innovation and growth.

The stakeholders should share their knowledge by communicating the positive and negative results they achieve on the way, in order to build a stronger bridge between the creation of knowledge, its dissemination and the implementation of sustainable and competitive practices. To that end, they should build a structured and regular cooperation at the levels where they mostly operate – be it the destination, regional, national, European or international one – and bring sustainability into discussion in these cooperation structures. An example of such cooperation is the social dialogue between employers and employees and their representative organizations.

Small and micro businesses play an indispensable role in European tourism, but their size could make them less well equipped to integrate sustainable development aspects and market them as part of their business. Therefore the relevant intermediaries are called to convey the core messages of this Agenda to them and to facilitate their contribution to its implementation.

3.2. The role of the European Commission

The Commission recognizes its responsibilities for action and will implement initiatives at European level with a step-by-step approach, providing tourism stakeholders with added value at European level, while fully respecting the division of competencies as laid down in the Treaty. This Agenda will guide the Commission future activities in the tourism domain and in all other policy areas which exert an impact on tourism and on its sustainability.

3.2.1. Mobilizing actors to produce and share knowledge

The European Commission will aim at achieving a better visibility and recognition of good practices by the EU citizens and society and at strengthening the knowledge and understanding of practices that link sustainability and competitiveness in a mutually reinforcing way.

The Commission is already organizing conferences and undertaking research studies in order to raise awareness on challenges such as facilitating travel for youths, seniors and persons with special needs through social and accessible tourism initiatives and on the working methods which could be applied at local and regional level (e.g. a study on the impact of major cultural and sporting events on tourism oriented SMEs). In particular, the tourism learning area handbook is a

profesionalizare în turism reprezintă o inițiativă practică menită să sprijine implicarea instituțiilor bazate pe cunoaștere în cadrul unei abordări construite pe consens care vizează îmbunătățirea prestării IMM-urilor și a potențialului uman din sectorul turismului la nivelul destinațiilor.

Comisia va continua să atragă atenția actorilor creatori de cunoaștere (de exemplu, universități, institute de cercetare, observatori publici și privați) asupra provocărilor durabilității turismului european. Aceasta va facilita cooperarea actorilor și va încuraja educația formală și non-formală în domeniul turismului. Va încuraja mobilitatea în întreaga Europă prin sprijinirea formării și angajării transnaționale, a schimburilor și dezvoltării de metode, materiale și conținuturi de formare, inclusiv integrarea principiilor durabilității în cadrul programelor de formare.

Angajamentul la nivel local și regional va fi sprijinit prin intermediul stabilirii de alianțe între diverse tipuri de destinații (de exemplu, destinații rurale, de coastă, de munte, urbane) dedicate gestionării durabile instituite de precursori și deschise participării tuturor celorlalte părți interesate. Comisia Europeană va sprijini consolidarea sau crearea de platforme – utilizând, de asemenea, noile tehnologii – care vor permite schimbul de învățăminte în urma bunelor sau relelor practici, precum și îmbunătățirea colaborării dintre sectorul turismului și alte sectoare conexe.

Încurajarea schimbului de bune practici în materie de gestionare durabilă a destinațiilor (de exemplu, abordarea problemei caracterului sezonier și a prelungirii sezonului turistic) poate contribui în mod semnificativ la competitivitatea destinațiilor turistice. Aceste platforme ar putea permite o abordare mai specifică care să reflecte caracteristicile teritoriale și economice ale destinațiilor.

Forumul european anual privind turismul oferă, de asemenea, o platformă pentru schimbul de opinii și consolidarea colaborării dintre toate părțile interesate în ceea ce privește aspectele legate de relaționarea durabilității și a competitivității turismului european.

Pentru a consolida colaborarea cu și dintre statele membre, rapoartele anuale trimise de acestea Comitetului consultativ pentru turism vor fi utilizate pentru a facilita schimbul și difuzarea de informații privind, de asemenea, modul în care politicile și acțiunile lor protejează durabilitatea turismului.

Nevoia de a cunoaște mai bine și mai rapid evoluția turismului în Europa poate fi satisfăcută, pe de o parte, prin culegerea și furnizarea de date statistice și geografice, iar, pe de altă parte, prin activitatea observatorilor existenți sau a unor noi observatori. Astfel de informații ar putea facilita monitorizarea provocărilor esențiale, în special a celor importante pentru IMM-uri în relație cu angajarea forței de muncă și caracterul sezonier.

practical initiative that advocates the involvement of knowledge-based institutions within the framework of a consensus building approach aimed at improving SME performance and human potential in the tourism sector at destination level.

The Commission will further seek to drive the attention of those actors who create knowledge (e.g. universities, research institutes, public and private observatories) towards the challenges for the sustainability of European tourism. It will facilitate their cooperation and promote the provision of formal and non-formal tourism education. It will encourage mobility across Europe through the support of transnational training and work placement, of exchanges and the development of training methods, materials and contents, including the integration of sustainability principles in training programs.

Local and regional levels' engagement will be supported through alliances between different types of destinations (e.g. rural, coastal, mountain, urban) committed towards sustainable destination management set up by the forerunners and opened to the participation of all other interested parties. The European Commission will support the strengthening or the creation of platforms – by also using new technologies – where lessons drawn by good and bad practices can be exchanged and where collaboration between tourism and other related sectors can be improved.

The promotion of best practices exchange towards sustainable destination management (e.g. addressing the issue of seasonality and the prolongation of the tourism season) can contribute in a significant way to the competitiveness of the tourist destinations. These platforms could allow a more specific approach reflecting the territorial and economic characteristics of destinations.

The annual European Tourism Forum also provides a platform where all stakeholders can exchange views and strengthen their collaboration on the issues related to the links between sustainability and competitiveness of European tourism.

In order to strengthen the collaboration with and among Member States, their current annual reporting through the Tourism Advisory Committee (TAC) will be used to facilitate the exchange and the dissemination of information also about how their policies and actions safeguard the sustainability of tourism.

The need to know better and faster how tourism evolves in Europe can be addressed partly through the collection and provision of statistical and geographic data and partly through the activity of existing or new observatories. Such information could facilitate the monitoring of the key challenges, especially those important for SMEs which are linked to employment and seasonality.

3.2.2. Promovarea destinațiilor de excelență

Comisia va continua să pună în aplicare proiectul pilot „Destinații europene de excelență” (EDEN). EDEN promovează noile destinații europene și oferă sprijin destinațiilor care urmăresc dezvoltarea turismului într-o manieră în care să asigure durabilitate socială, culturală și de mediu. În fiecare an, se alege o temă diferită pentru atribuirea premiului. Comisia va facilita crearea de rețele între destinațiile premiate, cu scopul de a înlesni schimbul de bune practici la nivel european și a încuraja alte destinații să adopte modele similare de dezvoltare turistică durabilă.

De asemenea, Comisia va consolida imaginea și modul în care este percepută Europa ca destinație turistică de o excelență calitate și caracterizată de durabilitate. În acest scop, Comisia va colabora cu Comisia europeană a turismului și organizațiile naționale de turism pentru a elabora o strategie adecvată care să implice și utilizarea site-ului internet dedicat destinațiilor turistice europene.

3.2.3. Mobilizarea instrumentelor financiare comunitare

Comisia europeană recunoaște necesitatea de a acorda sprijin financiar părților interesate pentru a favoriza punerea în aplicare a Agendei. Există deja la nivel european oportunități în acest sens, cum ar fi posibilitatea ca statele membre și toate regiunile să finanțeze proiecte în domeniul turismului prin intermediul Fondului European de Dezvoltare Regională. Practicile durabile și inovatoare din sectorul turismului constituie deja criterii prioritare în cadrul obiectivelor diferitor instrumente financiare europene – în special, fondurile politicii de coeziune (Fondul European de Dezvoltare Regională și Fondul Social European), Fondul European pentru Agricultură și Dezvoltare Rurală, Fondul European pentru Pescuit, Al șaptelea program-cadru CE pentru cercetare, dezvoltare tehnologică și demonstrație (în cadrul căruia prioritatea esențială privind schimbările climatice include impactul asupra turismului) – precum și în cadrul programului Leonardo da Vinci prin introducerea unei măsuri specifice pentru ucenici și tinerii implicați în învățământul profesional și un proiect în desfășurare, care analizează și dezvoltă calificările din sectorul turismului. Programul-cadru pentru competitivitate și inovare (CIP) sprijină, de asemenea, competitivitatea întreprinderilor din UE și, în special, a IMM-urilor.

3.2.2. Promoting the excellence destinations

The Commission will continue to implement the “European Destinations of Excellence” (EDEN) pilot project. EDEN promotes emerging European destinations and offers support to those where the development in tourism is being pursued in such a way as to ensure social, cultural and environmental sustainability. Every year a different theme for the award is selected. The Commission will facilitate the creation of networks between awarded destinations, with the aim of facilitating the exchange of good practices at European level and encouraging other destinations to adopt similar sustainable tourist development models.

The Commission will also reinforce the image and the perception of Europe as a tourist destination characterized by high quality and sustainability. To this end, the Commission will work with the European Travel Commission and the National Tourism Organizations to devise a proper strategy that will involve also the use of the European Destination Tourism Portal.

3.2.3. Mobilizing the EU financial instruments

The European Commission acknowledges the need of stakeholders to financial aid with a view to foster the implementation of the Agenda. The opportunities at European level are already there to be seized, such as the possibility for Member States and all Regions to finance tourist projects through the European Regional Development Fund. Sustainable and innovative tourism practices are already highlighted as priority criteria in the different objectives of the various European financial instruments – in particular the Cohesion Policy funds (the European Regional Development Fund and the European Social Fund), the European Agricultural Fund for Rural Development, the European Fisheries Fund, the 7th EC Framework Program for Research, Technological Development and Demonstration activities (where the priority key on climate change includes impacts on tourism) – and in the ‘Leonardo da Vinci’ program, through the introduction of a specific measure for apprentices and young persons in vocational training and a project currently underway, analyzing and developing qualifications in the sector. The ‘Competitiveness and Innovation Framework Program’ (CIP) also supports the competitiveness of EU enterprises and especially SMEs. The Commission will facilitate the spreading of knowledge on how these existing EU financial instruments have been and can be used to this end by the different tourism stakeholders.

3.2.4. Integrarea durabilității și competitivității în cadrul politicilor Comisiei

O serie de politici și acțiuni europene existente pot avea o influență puternică asupra turismului și a caracterului său durabil și pot contribui în mod semnificativ la abordarea provocărilor esențiale. Impactul politicilor generale, precum politica în materie de mediu, transport, angajare sau cercetare, poate fi diferit de la un teritoriu la altul datorită caracteristicilor specifice fiecărui teritoriu. Comisia ia și va lua în continuare în considerare nevoile diferitelor teritorii.

Participarea amplă a părților interesate la procesul de consultare privind viitoarea politică maritimă a UE a demonstrat interesul și sprijinul acestora pentru acțiune la nivel european în direcția unui turism maritim și de coastă mai durabil și mai competitiv. Ca răspuns la preocupările manifestate, abordarea integrată a politicii maritime va constitui baza pentru elaborarea acțiunii de consolidare a durabilității și competitivității sectorului. Ca prim pas, Comisia se va concentra asupra sectorului turismului de coastă și va evalua efectele segmentelor cu dezvoltare rapidă, cum ar fi turismul de croazieră, prin examinarea relațiilor dintre industria croazierelor, echipamentele portuare, porturile de agrement și alte industrii maritime, precum și efectele problemelor legate de concurența dintre exploatarea terestre și cele maritime din zonele de coastă.

Zonele montane necesită politici prospective de dezvoltare rurală care să integreze atât cerințele de conservare a acestui mediu natural deosebit, cât și bunăstarea durabilă a locuitorilor. Comisia recunoaște nevoia de a conserva moștenirea naturală bogată a multor zone montane vulnerabile.

Zonele rurale investesc în turism pentru a-și diversifica economiile, necesare creșterii, ocupării forței de muncă și dezvoltării durabile. Acestea oferă adevărate oportunități, fie în calitate de locuri atractive în care se poate trăi și locui, fie în calitate de rezervor de resurse naturale sau ca peisaje de o deosebită valoare. În acest context, se impune asigurarea coerenței politicilor comunitare, crearea de sinergii între acestea, conservarea mediului natural și protejarea zonelor rurale.

Turismul poate contribui, de asemenea, la dezvoltarea durabilă a zonelor urbane prin sporirea competitivității întreprinderilor, satisfacerea nevoilor sociale și conservarea mediului cultural și a mediului natural. Pentru a înregistra succese în toate zonele, destinațiile urbane trebuie să adopte o abordare globală bazată pe principiile dezvoltării durabile și recunoscută și sprijinită de politicile publice la toate nivelurile, inclusiv la nivel european.

3.2.4. Mainstreaming sustainability and competitiveness in Commission policies

Several existing European policies and actions can have a strong influence on tourism and its sustainability and can make an important contribution in tackling the key challenges. General policies such as environment, transport, employment or research can have different impacts on diverse territories because of their specific characteristics. The Commission is taking and will take into consideration the needs of these different territories.

The substantial response from stakeholders to the consultation process on the future EU Maritime Policy has demonstrated their interest and support for action at EU level towards more sustainable and competitive maritime and coastal tourism. In response to their concerns, the integrated approach of the Maritime Policy will provide the basis for elaborating further action to enhance sustainability and competitiveness in the sector. As a first step, the Commission will focus its attention on the coastal tourism sector by assessing the effects of fast growing segments such as cruise tourism, examining the interlinks between the cruise industry, port facilities, marinas and other maritime industries, and of issues concerning competition between land and maritime uses in coastal environment.

Mountain areas need prospective policies of rural development that integrate both the conservation requirements of this particular natural environment as well as the sustained welfare of its inhabitants. The Commission recognizes the need to preserve the rich natural heritage of many of these vulnerable mountain spaces. Rural areas are investing in tourism in order to diversify their economies, which is necessary for growth, employment and sustainable development. They offer real opportunities in terms of their attractiveness as a place in which to live and work, and their role as a reservoir of natural resources and highly valued landscapes. This implies the need to ensure coherence and synergies in Community policies and to preserve the environment and safeguard the countryside.

Tourism can also contribute to the sustainable development of urban areas by improving business competitiveness, meeting social needs and preserving the cultural and natural environment. If urban destinations are to be successful in all these areas, they must take a global approach that is based on the principles of sustainable development and is recognized and supported by public policies at all levels, including the European level.

4.CONCLUZII

Lansarea și confirmarea oficială a unei Agende pe termen mediu-lung în cadrul căreia toate părțile interesate ar trebui să întreprindă acțiunile necesare pentru a spori contribuția practicilor durabile la favorizarea

competitivității Europei în calitate de cea mai atractivă destinație turistică, este deosebit de importanta pentru creșterea calitativa și cantitativa a turismului european în general și românesc în special.

BIBLIOGRAFIE

1. *Addressing the challenge of water scarcity and droughts in the European Union COM(2007) 414 final of 18.7.2007*
2. *COM (2005) 24 final 2.2.2005.*
3. *COM (2006) 134 final of 17.03.2006*
4. *Concluziile Consiliului privind caracterul durabil al turismului european (8194/05, 19.4.2005),*
5. *Strategia UE revizuită de dezvoltare durabilă, astfel cum a fost adoptată de către Consiliul European la 15/16 iunie 2006.*
6. *Rezoluția Consiliului din 21.5.2002 privind viitorul turismului european (2002/C 135/01),*
7. *Rezoluția Parlamentului European privind noi perspective și provocări ale turismului european durabil (2004/2229 INI).*
8. *Rezolvarea problemei deficitului de apă și a secetei în Uniunea Europeană, COM(2007) 414 final din 18.7.2007.*
9. www.ec.europa.eu/enterprise/services/tourism/index_en.htm, 2008
10. www.visiteurope.com, 2008

4. CONCLUSIONS

The official launching and endorsement of a medium-long term Agenda in which all stakeholders should undertake the necessary steps to strengthen the contribution of sustainable practices to facilitate the competitiveness of Europe as the most attractive tourism destination is very important to quantity and quality development of European tourism generally and Romanian tourism especially.

REFERENCES

1. *Addressing the challenge of water scarcity and droughts in the European Union COM (2007) 414 final of 18.7.2007*
2. *COM (2005) 24 final of 2.2.2005*
3. *COM (2006) 134 final of 17.03.2006*
4. *Council conclusions on the sustainability of European tourism (8194/05, 19.04.2005)*
5. *Council Resolution of 21.05.2002 on the future of European tourism (2002/C 135/01)*
6. *European Parliament Resolution on new prospects and new challenges for sustainable European tourism (2004/2229 INI)*
7. *Renewed EU Sustainable Development Strategy as adopted by the European Council on 15/16 June 2006.*
8. *World Travel and Tourism Council (WTTC) - TSA Regional Reports - European Union 2007*
9. www.ec.europa.eu/enterprise/services/tourism/tourism_sustainability_group.htm, 2008
10. www.visiteurope.com, 2008